

www.ketab.ir

اسپایک جونز ■ علی جنابزاده

فیلمنامه خارجی

انتشارات ساقی

۵

فیلمنامه خارجی

او

نوشته: اسپایک جونز

مترجم: علی جناب زاده

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۱، شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

ویراستار: احمد فرهنگ‌نیا

قیمت: ۳۵۰۰ تومان

لینوگرافی: چاپ: تندیس

شابک: ۹۷۸-۶۲۳-۶۱۱۲-۸۹-۵

در این کتاب املای واژگان، بر اساس دستور خط فرهنگستان زبان و ادب فارسی است.

حقوق چاپ و نشر برای انتشارات ساقی محفوظ است.

جونز، اسپیک، ۱۹۶۹-م.

Jonze, Spike ۱۹۶۹-

او/ نوشته اسپایک جونز؛ مترجم علی جناب زاده؛ ویراستار احمد فرهنگ‌نیا.

تهران: ساقی، ۱۴۰۱، ۹۲ ص.

ISBN: 978-622-6112-89-5

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Her, c 2013.

یادداشت: بالای عنوان: فیلمنامه خارجی.

عنوان دیگر: فیلمنامه خارجی.

موضوع: فیلمنامه‌های انگلیسی Motion picture plays, English

شناسه افزوده: جناب زاده، علی، ۱۳۶۵- مترجم

شناسه افزوده: فرهنگ‌نیا، احمد، ۱۳۵۹-، ویراستار

رده‌بندی کنگره: PN۱۹۹۷

رده‌بندی دیویی: ۷۹۱/۲۳۷۲

شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۷۰۴۲۷

دفتر: ۸۸۸۰۴۸۴۶، فروشگاه: ۸۸۸۹۷۸۱۴، پخش: ۸۸۸۵۳۹۰۸

نشانی: تهران، میدان فردوسی، خیابان شهید سپهبد قرنی، شماره ۱۶

www.Saghi.ir

«برای ساختن فیلم خوب به سه چیز نیاز دارید: فیلمنامه، فیلمنامه و فیلمنامه!» حالا، در صد و چند سالگی سینما و در روزگاری که باید به هر گزاره قطعی شک کنیم، این جمله مشهور قدیمی همچنان به قوت و اعتبار و اهمیت اولیه خود باقی است و فیلمنامه هنوز سنگ بنای ساخت هر فیلمی است که می خواهد جایی در تاریخ سینما «ماندگار» شود. هنوز هم علاقه مندان به فیلمنامه نویسی پشت در کلاس های آموزشی صف می کشند و هر منبع مکتوبی درباره این حرفه را می بلعند تا شاید نام شان به عنوان نویسنده یک فیلم سینمایی بزرگ در تاریخ بماند.

اما در فرایند آموزش حرفه فیلمنامه نویسی، عموماً به فیلمنامه خواندن کم توجهی می کنند. فیلمنامه خواندن، درست مثل شعر خواندن برای علاقه مند به شاعری، اگر چه شیوه و ساختار و روش آکادمیک کار را آموزش نمی دهد، اما چیزی از جنس غریزه و حس در ناخود آگاه فرد بیدار می کند تا به پشتوانه آن دست به قلم شود. می گویند کسی که هزار شعر خوانده باشد، نمی تواند شاعر نشود. و حالا می توانیم بگوییم کسی که صد فیلمنامه خوب بخواند، محال است فیلمنامه خوب و بدر از هم نشناسد.

بنابر همین ضرورت، انتشارات ساقی در سال های ابتدایی دهه هشتاد شمسی چند

عنوان فیلمنامه برگزیده سینمای جهان را چاپ کرد. آن روند البته تداوم نداشت و پس از مدتی متوقف شد. حالا و پس از نزدیک به دودهم، این انتشارات، مجموعه تازه‌ای روانه بازار می‌کند که به همان رسم سابق، عبارت خواهد بود از فیلمنامه‌های برگزیده داخلی و خارجی، با این ملاحظه که متن ترجمه شده دقیقاً مطابق فیلمنامه اصلی و اولیه اثر باشد و بر اساس رسم غلط مرسوم - از روی فیلم نهایی پیاده نشده باشد، تا مخاطب بی واسطه با آن چه نویسنده نگاشته و بعداً کارگردان به زبان تصویر برگردانده، مواجه شود. نتیجه آنکه اگر فیلمنامه را بخوانید و سپس فیلم را تماشا کنید، متوجه اختلاف‌هایی میان متن مکتوب و اثر نهایی خواهید شد؛ اختلاف‌هایی که به عقیده ما، کلید درک تازه‌تر خواننده از ظرایف فیلمنامه خواهد بود.

امید آنکه این مجموعه مورد پسند مخاطب فارسی زبان باشد و نزد دانشجویان فیلمنامه‌نویسی و فیلمسازی، هنرجویان سینما و همه علاقه‌مندان به این هنر مقبول افتد.

صحبت کردن درباره فیلم «او» بسیار سخت است؛ یکی از نامتعارف‌ترین فیلم‌های زمانه ما، که شخصیت زن اصلی‌اش واقعیت فیزیکی ندارد و شبه‌باتی خیالی است، شخصیت مرد اصلی‌اش کم حرف و خموده است، داستانش پیرنگ پیچیده و ویژه‌ای ندارد و در عین حال از محبوب‌ترین فیلم‌های دودهمه اخیر نزد مخاطبان و از بهترین‌های ژانر «عاشقانه» است که به راحتی مخاطب خود را متأثر می‌کند و عاطفه‌اش را به بازی می‌گیرد. همه این‌ها در کنار هم یعنی «او» فیلم عجیبی است. اما آن دسته از مخاطبان جدی‌تر سینما که اسپایک جونز را خوب بشناسند، می‌دانند که ساختن فیلم‌های عجیب برای جونز کار تازه و خارق‌العاده‌ای نیست و روال مرسوم و معمول کارنامه اوست. اگر در جان مالکوویچ بودن و اقتباس می‌شد رگه‌های پررنگی از نامتعارف بودن و جنون را ردیابی کرد، «او» بلوغ جونز در به کار بستن ایده‌های جنون‌آمیز و خارق‌العاده است، با این تفاوت که این بار خبری از فیلمنامه‌نویس نابغه‌اش چارلی کافمن هم نیست و جونز فیلمنامه «او» را به تنهایی نوشته است؛ فیلمنامه‌ای که جایزه اسکار بهترین فیلمنامه غیراقتباسی را برای او به همراه داشت. تجربه خواندن فیلمنامه او هم به اندازه تماشای فیلم، عجیب است. وقتی به آخرین

صفحه‌های آن می‌رسیم، دل‌مان برای «سامانتا» بی‌تنگ می‌شود که هرگز «نبوده» و به «تئودور» ی‌دل می‌دهیم که کمتر فیلمسازی در جهان، او را به عنوان شخصیت محوری درامش انتخاب می‌کند، بله، شما با یکی از دیوانه‌ترین فیلمنامه‌نویس‌ها و فیلمسازهای تاریخ روبه‌رو هستید؛ اسپایک جونز.

علی جعفرآبادی

دبیر مجموعه فیلمنامه‌های خارجی